

ПРІОРИТЕТНІ НАПРЯМИ ФОРМУВАННЯ ЛЮДСЬКОГО КАПІТАЛУ

Особливе значення в сучасних умовах одержує розробка нових концептуальних засад регулювання процесів формування, відновлення та розвитку людського капіталу України в контексті розвитку економіки на інноваційних засадах як один із шляхів виходу з чинної системної фінансово-економічної кризи. Це дасть змогу розробити багаторівневі стратегії відтворення людського капіталу.

Велика увага приділялася даній проблематиці в працях О. Амоші, С. Бандура, В. Близнюк, Д. Богині, О. Бородіної, С. Вовканича, І. Гнибіденка, Н. Голікової, О. Грішнєвої, Б. Данилишина, О. Левченка, М. Семикіної, та ін.

Метою дослідження є визначення стратегічних напрямів відтворення людського капіталу з урахуванням соціальних, економічних, інноваційних чинників.

Вважаємо разом з тим за необхідне підкреслити, що стратегія відтворення людського капіталу України має відповідати специфіці сучасного соціально-економічного розвитку країни, що обумовлює формулювання наступних вимог:

- по-перше, сучасний варіант стратегії відтворення людського капіталу має спиратися на адекватне новітнє економічне забезпечення;
- по-друге, пріоритетним завданням сьогодення є стимулювання інноваційного шляху розвитку української економіки. Тому розвиток людського капіталу є не лише необхідною складовою людського прогресу, а також є важливим чинником інноваційної перебудови економіки та науково-технологічного прогресу, що повинно бути передбачено стратегією;
- по-третє, у змісті стратегії необхідно врахувати новітні напрями реалізації стратегічних завдань розвитку робочої сили. Це – підвищення конкурентоспроможності та забезпечення продуктивної зайнятості економічно активного населення.

Врахування визначених особливостей розробки моделі національної стратегії розширеного відтворення людського капіталу у контексті розвитку економіки дає можливість сформулювати наступні групи основних орієнтирів та їх деталізацію.

Пріоритетними напрямами в контексті забезпечення демографічного вагомого підґрунтя щодо формування людського капіталу через вихід з демографічної кризи на „нульовий варіант”, а потім і на розширене відтворення населення, формування сприятливих умов для гармонійного розвитку сім'ї, молодого покоління мають бути:

- активізація демографічної політики у напрямі мотивування народжуваності; зменшення рівня смертності, насамперед у працездатній віковій

категорії, відновлення та покращення репродуктивних характеристик населення, зменшення захворюваності, подовження довголіття населення;

- реалізація комплексу заходів з підтримки сім'ї, виховання та навчання дітей, захисту материнства і дитинства;

- сприяння подальшому розвитку та модернізація системи соціальної підтримки сімей з дітьми, зокрема, багатодітних сімей;

- реклама та стимулювання серед населення популярності моделі тричотиридітної сім'ї;

- забезпечення безоплатного медичного обслуговування вагітних жінок, породіль та дітей у державних і комунальних закладах охорони здоров'я тощо;

- реалізації активної міграційної політики держави з метою упередження «відтоку мізків» за межі України – висококваліфікованих, конкурентоспроможних на ринках праці високорозвинених країн людських ресурсів найбільш продуктивної вікової категорії.

Має бути забезпечене достатнє та збалансоване інвестування, спрямоване на покращення системи охорони здоров'я народу України у напрямі:

- гарантування безкоштовної висококваліфікованої медичної допомоги у законодавчо визначеному обсязі;

- організації механізму мультиканального фінансування сфери охорони здоров'я на засадах соціального партнерства як держави, так і роботодавців, регіональних спільнот, а також юридичних та фізичних осіб;

- активізації боротьби із шкідливими звичками та гігієнічного виховання населення, в першу чергу дітей, посилення спрямованості сфери охорони здоров'я на допомогу населенню у підтримці якісних параметрів здоров'я;

- модернізації профілактичної медицини, забезпечення росту рівня якості профілактичних оглядів і відновлення практики постійної загальної диспансеризації населення для профілактики захворюваності;

- оптимізації територіальної мережі державних, комунальних і приватних лікувально-профілактичних закладів, спеціалізованих центрів, установ швидкої медичної допомоги та модернізація матеріально-технічної бази закладів охорони здоров'я (відповідно до показників функціонування ліжкового фонду, нормативів забезпечення медичним устаткуванням тощо);

- зростання ефективності діяльності акушерсько-гінекологічних і педіатричних закладів в аспекті параметрів відновлення та покращення здоров'я жінок репродуктивного віку, а також дітей; надання безкоштовних медичних послуг вагітним жінкам у державних і комунальних закладах охорони здоров'я тощо.

Таким чином, сьогодні найбільш важливо використовувати глибинний механізм цільового економічного розвитку через створення нової якості людського капіталу. Зазначене є складовою стратегічної мети як державного керування, так і соціально-економічного розвитку країни, та є безальтернативним шляхом виходу України з трудових ресурсної кризи.